

Božje cvetke povsod cvetó.

(Konec.)

III.

Popoludne istega dne pride Marijca v župnišče. Na obrazu se ji bere, da se nekoliko boji, kaj in kako bo z njo, da je precej radovedna pa tudi malo svojeglavna. Veronauka zna toliko kot nič; a malo brati in pisati zna.

Župnik si je hotel najprej pridobiti zaupanje tega plahega ptička, kar se mu je tudi popolnoma posrečilo. Koj prvo uro Marijca vse natanko pové, koliko ima punic in drugih igrač. Pravila je, kako huda je včasi gospa, kako strogo jo je kaznovala nekdaj. Tudi je gosp. župniku zaupala, da jo je zadnjič neki deček v lužo pahnil in da se bo nad njim maščevala tako, da mu kaj takega ne bo prišlo več na um. Zaman si gosp. župnik prizadeva, da bi njegova učenka umela zapoved, ki veli ljubiti sovražnike. »Joj! to bi bilo pa vendar čudno,« pravi žarečih lic, »da bi ne smela takemu paglavcu pregnati hudomušnih burk. Da bi bil le tu!« vsklikne in dvigne pest. Ko jo pa gosp. župnik resno in žalostno pogleda, prime ga za roko, ter mu obljubi, da se ne bo maščevala.

Drugi dan pride župnik malo pozneje kot o določeni uri. Marijce ni nikjer; zato misli, da se je tudi ona zakasnila. A hipoma ga nekdo pokliče z imenom. Hiti k odprtemu oknu, in išče po malem cvetličnem vrtu pred župniščem; Marijce ni nikjer. Pa spet ga pokliče nekdo in zdaj z višine. Pogleda na staro drevo ob hiši, in glej! na najvišji veji sedi Marijca ter gleda veselega obraza na svojega dobrotnika. Župnik se silno prestraši videč deklico v toliki nevarnosti, a ne upa se je karati, da se ne ustraši. Kakor ververica se spušča deklica od veje do veje, in je urno zopet na tleh.

Župnik jo svari, kažoč veliko nevarnost, v kateri je bila, a deklica odvrne: »Kaj bo to! na vrveh so pač večje nevarnosti.«

Pouk se je nadaljeval dan na dan. Staremu župniku se je izvedljiva učenka jako smilila; pa tudi ona je rada prihajala k pouku.

Gospod župnik izvestno ni še imel tako pazljive polušalke. Kakor bi mu bila brala besede že na ustnih. Kolika radost ji sije z očij, ko ji župnik pripoveduje biblične povesti starega in novega zakona! Kako jo zanima egiptovski Jožef, mladi Samvel! Samson ji je neizmerno všeč, nekaj radi tega, ker se tudi njenemu oskrbniku pravi tako, nekaj pa zato, ker je pobil toliko Filiščanov. Davida je imela rada, ker je plesal pred skrinjo zaveze, in prav resno je prašala gosp. župnika, niso li po vrveh plesali že v stari zavezi. Da so se Izraelci pregrešili s plesom okrog zlatega teleta, dolgo ni mogla verjeti. Ko ji je gosp. župnik govoril o življenju in trpljenju našega Gospoda Jezusa Kristusa, solzilo se je njeno oko.

Marijca je postajala vedno bolj mirna in tiha. Lepo se je vedla doma in na poti in nje oskrbniki so bili popolnoma zadovoljni z njo. Karkoli je

slutila, da bi bilo župniku všeč, storila je vse. Do solz je bil večkrat ganjen častiti duhovnik, videč, kako se dekletce trudi, da se odvadi svojih slabostij.

Samo jedenkrat še jo je moral karati. Blizo župnišča je bila tudi šola, v katero jo pošlje drugi mesec svojega pouka, da tudi nekoliko ponavlja šolske predmete. Prav dobro je izhajala z otroci. Nekoč pa jo silijo dečki, naj jim pokaže svojo umetnost. Dolgo se je branila, naposled pa jo premagajo razpete vrvi pa očitane razposajenih dečkov. A ko se je imela igra pričeti, prikazal se je nemudoma gospod župnik ter je razkropil mlado družbico.

Za pouk odločeni čas je potekel. Gospod župnik ga je pridno porabil; seme je usejano. Pripravil je deklico za spoved in sv. obhajilo. Dan prvega svetega obhajila je določen.

Na predvečer pride Samson k župniku ter mu razodene, da je sklenil s svojo družbo obiskati severno Evropo.

Pozno v jeseni je že bilo, a prav prijeten dan in ravno nedelja. Prijazna cerkvena je bila praznično okinčana. Kar je še cvetja imela pozna jesen, dičilo je ta dan Gospodovo svetišče. Cerkvena je bila napolnjena do zadnjega kota. Samson je ponižno slonel na cerkvenih vratih.

Presrčni govor gosp. župnika je do solz ganil vse poslušalce. Razlagal je besede: »Božje cvetke cvetó povsod.« Živo je kazal, kako ima Bog svoje svetnike po vseh krajih, v vseh stanovih, v cerkveni službi pri oltarju, v samostanih, v puščavi, na prestolu; svetnike v dragoceni obleki, svetnike v siromašni halji: milost božja pa volja človeška premore vse. Sklene s pomenljivimi besedami: »Ohrani, kar imaš, in nikdo ti ne odvzame tvoje krone.«

Sveti trenutek se je približal. Med dvema belo oblečenima deklicama, ki imate gorečo svečo v roki, kleči Marijca, tudi v beli obleki. Nje obraz je bled, oči se ji žaré kot v nebeški radosti, ustni se gibljeta v molitvi.

Blaženi, najsrečnejši trenutek človeškega življenja! Da bi se mi še jedenkrat povrnil s svojo pobožnostjo in vnemo.

Kar je deklica v iskreni molitvi Gospodu obljubila: zvestobo, večno zvestobo, to je tudi izpolnila.

Služba božja je minila. Voditelj Samson je ves ginjen zapustil božji hram. Popoldne se je dolgo razgovarjal z gosp. župnikom. Dobri duhovnik se je resno bal za prihodnost male Marijce. Prosil je Samsona, naj mu prepusti deklico, da hode on skrbel za-njo.

A Samson je pokazal, da mu je le za dobiček. »Deklica je moji skrbi izročena; kar sem nje materi obljubil, spolnil sem tudi, a več ni treba,« tako se je izgovarjal.

Župnik je žalosten umolknil.

Ura tužne ločitve je odbila.

Milo jokajoč sloni deklica na vozu, ki jo pelje v daljni svet, ki je obdan s tolikimi nevarnostimi.

Šest dolgih let je poteklo. Jesenski semenj je prišel in ž njim njegova neločljiva tovariša: dež in vihar. A kljub slabemu vremenu hité okoličani v mesto K. na semenj.

Stari gosp. župnik sedi pri peči neko knjigo beroč. Pozna starost se mu dokaj pozna. Lasje so mu snežnobeli, noge počasne, oči slabe. A duh njegov je še vedno čil in jasen. Semenj mu je živo vzbudil spomin na njegovo nekdanjo učenko Marijco. »Oj, da bi se ta duša ne izgubila!« vzdihuje starček v odprto knjigo.

Ali ne trka nekdo? Vrata se odpró, 18letna deklica se bliža duhovniku z živahno radostjo ter mu poljubi tresočo se roko.

»Bog te sprejmi, nisi-li Marijca?« prašal je župnik.

»Da, Marijca, ona mala neporedna deklica, samo malo večja, šest let starejša in umnejša,« odgovorila je z detinskim veseljem.

»Hvala Bogu za ta dan!« vskliknil je župnik na to.

Koliko je imela deklica povedati! Celo vrsto veselih dogodkov je opisala. A tudi žalostnih ni bilo manj. Najbolj tužno za dobro deklico je bilo to, da se je ponesrečil nje oskrbnik Samson, da more sedaj le ob brglji hoditi. Med tem, ko je celil svojo zlomljeno nogo, odnesla sta mu dva nezvesta služabnika vse prihranjene novce.

Obljubila je svojemu sedaj tako nesrečnemu dobrotniku, prislužiti mu toliko, da bo mogel počeno in brez skrbi živeti. »Hvala Bogu!« pravi, »poseben blagoslov je bil z nami, samo tukaj bom še igrala, potem sem zadostila svoji obljubi in si izvolim koristnejši posel.«

Zadovoljno je župnik poslušal. »Ostala je dobra, nje srce je še vedno čisto, Bog te blagoslovi!« dejal je sam pri sebi.

Bilo je na večer istega dne. Silna burja je pometala ceste. Kar potrka župniku na okno in neznani glas mu burno velí: »Hitite, gospod župnik, v G—vo gostilno pri Samsonovi družbi se je nekdo ponesrečil; a pridite naglo.«

Tužna slutnja se polasti župnika. Hitel je, kolikor je mogel v imenovano gostilno. Nemirno mu je bilo srce, ko je šel po stopnicah.

Zgoraj ga sprejme beden in žalujoč mož.

»Oj, gosp. župnik, oj, gosp. župnik, tako svidenje!« ječi Samson, glas se mu trese, vroče solze mu lijó po licu.

»I, kaj se je pa zgodilo? Marijca se vendar ni ponesrečila, —« počasi beseduje duhovnik.

»Oh! padla je, ravno tisti dan, kot pred šestnajstimi leti nje oče.«

Župnik vstopi. Marijca leži kakor mrtva. Oči so zaprte, z obraza je izginila življenja sled. Ko je čula duhovnikov glas, zasvetel ji je žarek veselja na upadlih licih.

»Nebo me kliče; zadovoljna grem,« pravi s tresočim, umirajočim glasom. »Kakor moj oče, še-le danes sem izvedela njegovo usodo; vihar, — nepredvidnost, — trda cesta« Onemogla nasloni glavo in molči.

»Hrbtenica ji je zlomljena«, pristavi zdravnik; »dolgo ne bo, mlada bo končala svoj tek.«

Duhovnik je opravil svoj posel, podelil je umirajoči sv. popotnico in sv. poslednje olje. Še jedenkrat je poživila notranja radost obličje bolnici, ki je s tresočim glasom obema starčkoma šepetala: »Hvala Vama!«

Samson se je bridko jokal.

Duhovnik pa je molil: »Loči se, krščanska duša!« Kmalu potem se je preselila v večno domovje.

Prvi sneg je pal v odprto gomilo in na krsto mlade plesalke. Na lesenem križu pa se bere: »Božje cvetke povsod cvetó.«

—va.

Zakasnela cvetka.

Oj, cvetka mala, drobna,
Oj, nežna cvetka, ti!
Kako, da zdaj pod jesen
Iz zemlje vzknila si?

Po dolih in bregovih
Že davno sestre vse
Odcvele so zaspale,
Le ti samevaš še.

Vetrovi, sape mrzle
Brijó ostro, močno —
Ah, cvetka, drobna cvetka
Ti piši tebe stró.

Zakaj, zakaj pod jesen
Iz zemlje vzknila si?
Oj, cvetka mala, drobna,
Oj, nežna cvetka, ti!

Božidar Hojnikov.

Čevljarjev učenec.

Kako tu zunaj je svetlo,
Kako nad mano solnce sijje,
Kako pod njim lahko se diha!
Ljudje hité po ulici
Oblečeni lepo, umiti,
Smehljajo se in govorijo
Mehko, prijazno, kakor da
Najeli so se baš pečenke.
Vsem vidi se, da dobro se
Godi jim, in da so vsi srečni.
Le mi v podzemski čumnati,
Tam v tisti kleti, črni jami,
Le mi smo zapuščeni kot
Jetniki, niti solnce k nam ne
Posije skozi zakajeno
In tisto prašno okence.
A kaj? Sedaj sem prost in srečen,
Po ulici kot ptiček žvižgam,
Da me le mojster je poslal
Po mestu. Uh, nevihta danes
Se name zopet je ulila!

Na stolcu je trinožnem mojster
Sedel in dogotavljal čevlje,
A jaz sem zibal bolno dete
Pa pel in žvižgal, kar sem mogel,
Da malo revče potolažim,
A drlo se je vedno hujše.
Kot ris me izpod zaprašenih
Naočnikov je mojster gledal,
Da plašno sem se v stran odmikal.
Tam v kotu, kjer po steni voda
Curlja kot iz studenca, hromi
Se mojstrov sinček je igral
In stregel vodo, delal malin,
Veselo vzkliknil je očetu:
»O ata, glejte, glejte, že vrté se
Kolesca, le pšenice še
Mi dajte, da nameljem moke,
In mama spečejo naj kruha!«
Molčé je mojster vbadal dalje
Še bolj srdito gledal name.